

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 19/172
25. april 2019
Sofia Geisler

Nunatsinni plastikkiniik atuinerup annikillisarnissaa anguniarlugu Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UPA2020-mi suliniutissanik iliuusissatut pilersaarusiamik saqqummissinissaannut peqquneqarnissannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Suliniutissatut pilersaarutit anguniagassartai tigussaasuussapput iliuusissanillu ilaqtinnejassallutik. Pingarnertut suliniutissatut anguniagassat EU-mi plastikkiniik atuinerup annikillisaaviginissaanut pimoorussamik suliniutaannut appasinnerussanngillat.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Aarhusip Universitiata issittumi ilisimatusarnermut immikkoortuata Californiami 2018-imik saqqummiinerani ilaatigut atuarneqarsinnaavoq Nunatta Kitaani 2000-miit 2016-imut timmissat Malamuit katersorneqartut qanoq annertutigisumik plastikimik nerisaqarsimatiginersut. Timmissat 2016-imik misissorneqartut 31 % -it 39 %-illu akornanniittut aqajaruini nassaarineqartut 0.1 gramimit annertunerupput, plastikkillu taakku sananeqaataasa paasinarsisippat timmissat aqajarormiui tassaanerusut plastiskit imartani sarfamik siaruarsimasut.

Misissuinermi tassani aamma takuneqarsinnaavoq Kitaani sissani nassaarineqarsinnaasuni plastikkit ingitat 80 procentii tassaasut nunatsinni namminermi najugaqartut ingitaat.

Tassami Kitaani Baffinip Kangerliuarmanga Davis Strædelu immap sarfaanik Atlantikup Avannaaneersumik annikitsuinnarmik sunnerneqartarmata plastikit ingitat tamaaniittut uatsinnit ingitaanissaat periarfissatut qaninnerpaatut ilisimatuunit tikkuarneqarpoq.

Kitaani uumasut Malamuit misissuiffigineqarsimancerat assersuutissaavoq ernumassutissaqarnitsinnut qanoq sukkatigisumik plastikkit inuussutissanut siaruariartornerannut. Nunat avatitsinniittut mingutsitsinermik millisaqaqataanissartik eqqumaffigiaartuinnarpaat, uagullu nunatsinni aamma pisussaaffeqarpugut plastikinik nioqqtissianik atuinitssinnut millisaqaqataanissamut mingutsitsinaveersaaqataanissatsinnullu.

Assersuutitut atortigit Nunatsinni anartarfiiit igittakkat maanna 5.240-uusutut §37 naapertorlugu taamani Inatsisartunut ilaasortaasup Jess Svanep februarip aallartismalernerani apeqquaanut Naalakkersuisut akissuteqarmata.

Ulluinnarni plastikit assigiinngitsut atortakkatta saniatigut anartarfiiit ingittakkat ikittuunngitsut plastikkiniik issusuunik puullit pinngortitamut inginneqartarput, taakkulu ilaat immamik anguneqarlutik sarfaatsitillutik siaruartut qanoq amerlatigisut ilisimagunangilarput.

Aamma suli ilisimanngilarput tamakku plastikkit issusuut imaasiinnarlugit arrortinneqarsinnaanngitsut imaaneersunut nerisatsinnut qanoq sunniuteqarnersut.

Inoqarfiit qasseerpassuit eqqaavii matuugaanngillat, taamaattumillu plastikkit tamaaniittut anorimit tinginneqarlutik imaaniilersut uumasunut inuussutigisartakkatsinnut qanoq sunniuteqarnersut uppernarsaatissaqaqtinngikkaluarlugit eqqarsarnanngitsuunngilaq qanoq uumasut nerisaqatigiinnerat sunniuteqartarnersut.

Taamaattumik siunnersuuteqartup tunngavilersuutigisai aallaavigalugit aporfissalorsorujussuunngikkaluarluni piaartumik iliuuserineqarsinnaasunik pilersaarusiornissamik sulineq allartissasoq kaammattuutigivarput, Mimi Karlsenillu aalajangiiffigisasatut siunnersuutaata ataatsimiititaliamut attuumassuteqartumut ingerlateqqinnejarnissaa ugguunakkut innersuussutigalugu.